

John Areschoug
Telefon 08-508 28 994, 076-122 89 94
john.areschoug@miljo.stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Per Owe Molander
Telefon 08-50828 918, 076-122 8918
perowe.molander@miljo.stockholm.se

BILAGA 4 REDOVISNING AV UPPDRAG FRÅN MHN 2008-12-09 BETRÄFFANDE UPPFÖLJNING AV MILJÖ- PROGRAMMET

Här redovisas uppdraget från MHN per 2008-12-09 inkl. kompletterande beslut per 2009-01-29 att förvaltningen:

- tillsammans med SLK ska ta fram förslag på samlad lösning för uppföljning av miljöprogrammet.
- ska utarbeta förslag till målvärden för indikatorer gällande för delmål i miljöprogrammet.

Nedan framgår utdrag från nämndens beslutsprotokoll. Därefter redovisas förvaltningens förslag till beslut samt kommentarer till dessa. Dessutom bifogas ett fylligare underlagsmaterial från Miljöbarometern. Indikatorerna nedan har MHN beslutat om i samband med Tertialrapport 1 2008.

Utdrag från nämndens protokoll MHN 2008-12-09 och 2009-01-29:

Vidare föreslog kontoret att miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner respektive punkt enligt nedan i miljöprogrammet som stadsledningskontoret begärt komplettering av:

- 5 Förvaltningen får i uppdrag att tillsammans med SLK lägga förslag på samlad lösning för uppföljning av miljöprogrammet.
- 6 Förvaltningen får i uppdrag att utarbeta förslag till T1 gällande punkt 1:4 Målvärden transport.
- 7 Förvaltningen får i uppdrag att utarbeta förslag till T1 gällande punkt 1:6 Målvärden Buller.
- 8 Miljö- och hälsoskyddsnämnden skall medverka i arbetet att utveckla två nya miljöprofilområden i enlighet med vad kommunfullmäktige fastställer avseende punkt 2:3 Målvärden miljöprofilområden.
- 9 Förvaltningen får i uppdrag att utarbeta förslag till T1 gällande punkt 4:5 Målvärden Park- och naturmark.

- 10 100 % av de av kommunen ägda bostäderna skall vara radonmätta till 2010, med hänvisning till punkt 6.2 Målvärden Radon.
- 11 Förvaltningen får i uppdrag att utarbeta förslag till T1 gällande punkt 6:3 Målvärden klagomål på fastighetsägare.
- 12 Förvaltningen får i uppdrag att utarbeta förslag till T1 gällande punkt 6:4 Målvärden bullerstörda inomhus.
- 13 0 % av evenemang, där barn och ungdomar har tillträde, skall ha ljudnivåer över gällande riktvärde, med hänvisning till punkt 6:5 Målvärden för höga ljudnivåer.

Förvaltningens förslag till respektive punkt från protokollet (kursiverat):

- 5 *Förvaltningen får i uppdrag att tillsammans med SLK lägga förslag på samlad lösning för uppföljning av miljöprogrammet.*

Förvaltningens förslag: Förvaltningen har haft kontakter med SLK i denna fråga men inte fått något besked.

- 6 *Förvaltningen får i uppdrag att utarbeta förslag till T1 gällande punkt 1:4 Målvärden transport.*

Förvaltningens förslag till målvärden för indikatorer för uppföljning av miljöprogrammets delmål 1.4 Andel personer som åker kollektivt, cyklar och går ökar.

1.4.1. Antal kollektivtrafikanter som passerar innerstadssnittet och regioncentrumsnittet i båda riktningarna.

Förslag till målvärde: Öka
Rapporteringsintervall: 1 ggr/år.

Kommentar: Kvantifierat målvärde saknas. Senaste mätvärde är 66 % från 2007-12-31.

1.4.2 Antal cyklister som passerar innerstadssnittet.

Förslag till målvärde: Öka
Rapporteringsintervall: 1 ggr/år.

Kommentar: Senaste mätvärde är 43 000/dag från 2008-12-31. Datakälla Trafikkontoret.

1.4.3 Andel stockholmare som reser kollektivt till och från arbetet.

Förslag till målvärde: Öka
Rapporteringsintervall: Enkät vart 3-4 år.

Kommentar: MF:s bedömning är att andelen kan öka med 10 % till nästa mätning. Senaste mätvärde är 59 % från 2007-12-31. Källa Medborgarenkäten.

1.4.4. Andel stockholmare som cyklar eller går till och från arbetet.

Förslag till målvärde: Öka.
Rapporteringsintervall: Enkät vart 3-4 år.

Kommentar: MF:s bedömning är att andelen kommer att öka med 10 % till nästa mätning. Senaste mätvärde är 33 % från 2007-12-31. Källa Medborgarenkäten.

7 Förvaltningen får i uppdrag att utarbeta förslag till T1 gällande punkt 1:6 Målvärden Buller.

Förvaltningens förslag till målvärden för indikatorer för uppföljning av miljöprogrammets delmål 1.6 Trafikbullret utomhus minskar.

1.6.1 Årsmedelvärde för bullernivåer vid Observatorielunden.

Förslag till målvärden: Minska.
Rapporteringsintervall: 1 ggr/år.

Kommentar: Senaste mätvärde är 45,3 dbA från 2008-12-31. Mätmetoden syftar till att visa på bakgrundbullret och inte på högre lokala ljud. Datakälla SLB Miljöförvaltningen.

1.6.2 Årsmedelvärde för bullernivåer vid Sveavägen och Observatorielunden.

Förslag till målvärde: Minska.
Rapporteringsintervall: 1 ggr/år.

Kommentar: Senaste mätvärde är 66,1 db från 2008-12-31. Datakälla SLB Miljöförvaltningen.

1.6.3 Andel stockholmare som upplever sig ganska mycket eller i högsta grad störda av trafikbuller i sin bostad.

Förslag till målvärde: Minska. Rapporteringsintervall: Enkät vart 3-4 år.
Kommentar: Senaste mätvärde 15 %. Mätvärde från 2007-12-31.

- 8 *Miljö- och hälsoskyddsnämnden skall medverka i arbetet att utveckla två nya miljöprofilområden i enlighet med vad kommunfullmäktige fastställer avseende punkt 2:3 Målvärden miljöprofilområden.*

Kommentar: Beslut om målvärde vid MHN:s sammanträde 2008-12-09.

- 9 *Förvaltningen får i uppdrag att utarbeta förslag till T1 gällande punkt 4:5 Målvärden Park- och naturmark.*

Förvaltningens förslag till målvärden för indikatorer för uppföljning av miljöprogrammets delmål 4.5 Park- och naturmarkernas naturliga mångfald värnas.

4.5.1 Andel öppna gräs- och våtmarker med bete av den totala gräs- och våtmarksarealen.

Förslag till målvärde: Bibehållen.
Rapporteringsintervall: Ännu ej bestämd.

Kommentar: Senaste mätvärde Gräsmark 5,4 %, Våtmark 4,0 %. Mätvärdena är från 2005-12-31. Datakälla: Åtgärdsansvariga organisationer.

En uppföljning av miljöprogrammets delmål 4.5 om stadens biologiska mångfald ska värnas har inletts. Uppföljningen leds av miljöförvaltningen och genomförs i samarbete med stadsdelsförvaltningarna och exploateringskontoret. En enkät har skickats ut av Miljöförvaltningen till Sdf och exploateringskontoret. Alla Sdf har ännu inte besvarat enkäten. Förslag till målvärden för dessa indikatorer kommer att tas fram i samarbete med ovan nämnda aktörer med enkätsvaren som underlag.

4.5.2 Areal mark per år där restaurering och nyskapande av ängar, betesmarker, våtmarker och andra kulturpräglade biotoper, genomförts.

Förslag till målvärde: Öka.
Rapporteringsintervall: Ännu ej bestämd..

Kommentar: Ny indikator, data saknas. Data tas fram genom enkät till åtgärdsansvariga organisationer. Se kommentar ovan.

4.5.3 Areal mark per år där friställnings- och förnygringsåtgärder genomförts avseende ädellövträd.

Förslag till målvärde: Öka.
Rapporteringsintervall: Ännu ej bestämd.

Kommentar: Ny indikator, data saknas. Data tas fram genom enkät till åtgärdsansvariga organisationer. Se kommentar ovan.

10 100 % av de av kommunen ägda bostäderna skall vara radonmätta till 2010, med hänvisning till punkt 6.2 Målvärden Radon.
Rapporteringsintervall: 1 ggr/år.

Kommentar: Beslut om målvärde vid MHN:s sammanträde 2008-12-09.

11 Förvaltningen får i uppdrag att utarbeta förslag till T1 gällande punkt 6:3 Målvärden klagomål på fastighetsägare.

Förvaltningens förslag till målvärden för indikatorer för uppföljning av miljöprogrammets delmål 6.3 Andelen klagomål angående inomhusmiljö till miljö och hälsoskydds nämnden som föranleder åtgärder för fastighetsägare minskar

6.3.1 Antal klagomål angående inomhusmiljön, till miljöförvaltningen i byggnader som inte ägs av staden.

Förslag till målvärde: Minska. Rapporteringsintervall: 1 ggr/år.

Kommentar: Senast uppgifterna från samtliga lägenheter (inkl de som ägs av staden) avser 2008 då 200 klagomålsärenden nystartades. Datakälla: Miljöförvaltningen.

12 Förvaltningen får i uppdrag att utarbeta förslag till T1 gällande punkt 6:4 Målvärden bullerstörda inomhus.

Förvaltningens förslag till målvärden för indikatorer för uppföljning av miljöprogrammets delmål 6.4 Andelen bullerstörda inomhus minskar.

6.4.1 Antal personer som utsätts för trafikbullernivåer inomhus över 35 dBA ekv ljudnivå.

Förslag till målvärde: Minska. Rapporteringsintervall: 1 ggr/år.

Kommentar: Beräkning 17 000 personer, per 2009-04-30. Datakälla: Miljöförvaltningen.

6.4.2 Antal personer som erhållit minskat buller genom riktade bullerskyddsåtgärder.

Förslag till målvärde: Öka. Rapporteringsintervall: 1 ggr/år.

Kommentar: Senaste mätvärde: 1 200 personer. Mätvärde från 2009-04-16, (januari – april 2009).

6.4.3 Andel personer som, minst en gång per vecka, upplever sig störda av buller inomhus.

Förslag till målvärde: Minska. Rapporteringsintervall: Enkät vart 3-4 år.

Kommentar: Senaste mätvärde 61 %. Mätvärde från 2007-12-31.

13 0 % av evenemang, där barn och ungdomar har tillträde, skall ha ljudnivåer över gällande riktvärde, med hänvisning till punkt 6:5 Målvärden för höga ljudnivåer.

Rapporteringsintervall: 1 ggr/år

Kommentar: Beslut om målvärde vid MHN:s sammanträde 2008-12-09.

Underlagsmaterial från Miljöbarometern till ovan redovisade indikatorer/målvärden

Miljöeffektiva transporter

Kollektivresor, cykling och gång

Delmål 1.4 Staden ska verka för att andelen personer som åker kollektivt, cyklar eller går ökar.

Indikator 1.4.1

Antal kollektivtrafikanter som passerar innerstadssnittet och regioncentrumssnittet i båda riktningarna

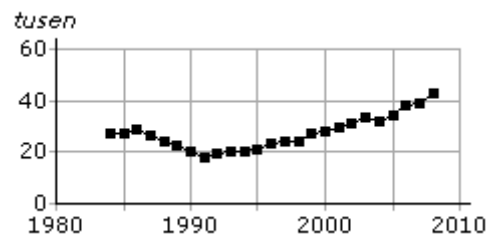

Datakälla: SL; ÅF Infrastruktur AB.

Nyckeltalet visar kollektivtrafikens konkurrenskraft gentemot resor med bil. Mätning sker vid innerstadssnittet som utgår från tullarna, bland annat Hornstull, Danvikstull och Skanstull. Kollektivtrafiken har ökat betydligt de senaste åren.

Indikator 1.4.2

Antal cyklister som passerar innerstadssnittet (rullande 5-års medelvärde).

Datakälla: Trafikkontoret

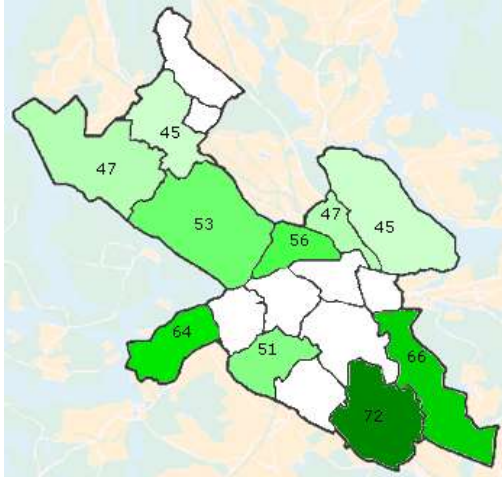
Nyckeltalet visar hur många cyklister som passerar innerstadssnittet. Mätningarna görs en gång per år under 6 timmar. Cykelpassagera under denna tid motsvarar ungefär 40-50 procent av dygnstrafiken. Eftersom cyklisterna räknas endast en gång per mätplats och år kan variationer till en del bero på väderleken. Vid jämförelser över tid används därför ett s.k. rullande femårsmedelvärde.

Innerstadssnittet omfattar alla passager till och från innerstaden, totalt 14 mätpunkter.

Antalet cyklister har ökat stadigt sedan nittiotalet. Under programperioden har antalet cyklister ökat med 28 procent. Den mindre svackan 2004 beror på det dåliga vädret under maj och juni. Cyklandet påverkas mycket av väderförhållanden och därför redovisas rullande femårsmedelvärden.

Indikator 1.4.3

Andel stockholmare som reser kollektivt till arbetet

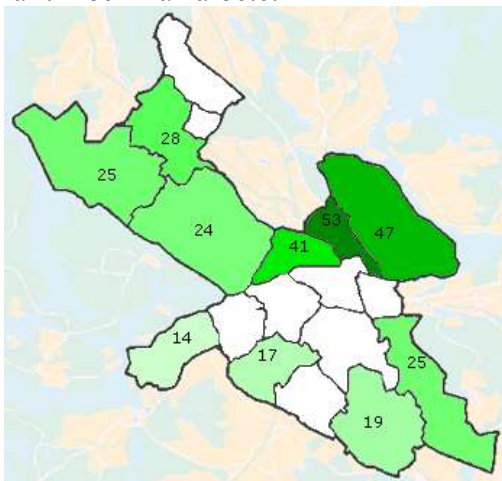

Datakälla: Stockholms medborgarenkät, Miljöförvaltningen.

Nyckeltalet visar andelen stockholmare som uppger att de åker kollektivt. Liljeholmen och Skärholmen är de stadsdelsområden där flest uppger att de åker kollektivt.

Indikator 1.4.4

Andel stockholmare som går eller cyklar till och från arbetet

Datakälla: Stockholms medborgarenkät, Miljöförvaltningen.

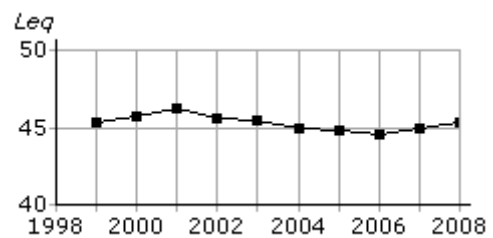
Nyckeltalet visar andelen stockholmare som uppger att de oftast eller alltid går eller cyklar till arbetet eller skolan. Att cykla eller gå till arbetet eller skolan är vanligast bland dem som bor i innerstaden.

Trafikbuller

Delmål 1.6 Staden ska verka för att trafikbullret utomhus minskar.

Indikator 1.6.1

Årsmedelvärde för bullernivån i Observatorielunden.

Datakälla: SLB, Miljöförvaltningen.

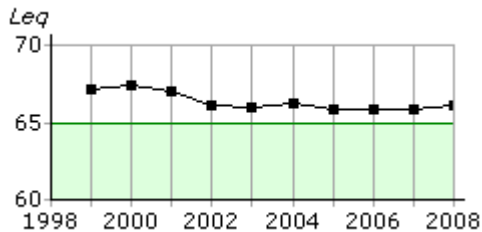
Nyckeltalet visar förändringar av vägtrafikbullret på längre sikt. Det ger en indikation om den totala bullersituationen i Stockholm förändras.

Ljudnivån i Observatorielunden har minskat med knappt 2 dBA under programperioden.

En minskning med 3-4 dBA upplevs som en tydlig förändring. 9 till 11 dBA upplevs som en halvering av ljudstyrkan.

Indikator 1.6.2

Årsmedelvärde för bullernivån på Sveavägen.

Datakälla: SLB, Miljöförvaltningen.

Nyckeltalet visar förändringar av vägtrafikbullret på längre sikt. Det ger en indikation om den totala bullersituationen i Stockholm förändras.

Under de senaste åren har ljudnivån minskat med cirka 1 dBA vid Sveavägen. Detta beror på att trafiken på Sveavägen minskade med cirka 10 procent efter att cykelfält byggdes och bilkörfälten blev smalare.

Ett målvärde på 65 dBA har satts för indikatorn i enlighet med Vägverkets mål för det statliga vägnätet samt den målsättning Stockholms stad arbetat med som gräns för riktade bullerskyddsåtgärder.

Indikator 1.6.3

Kvadratmeteryta inom olika ljudnivåintervall för samtliga grönytor i Stockholm.

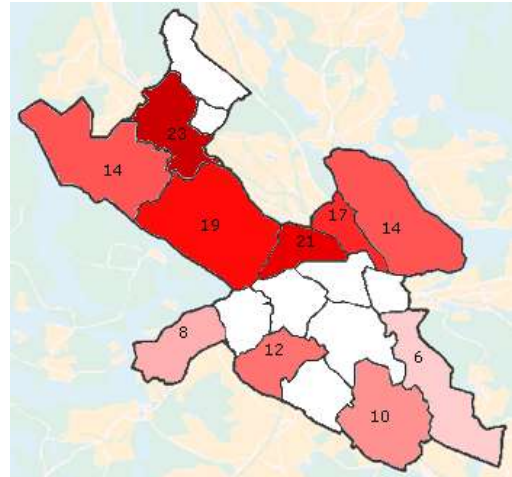
Datakälla: Miljöförvaltningen

Kvadratmeteryta inom olika ljudnivåintervall för samtliga grönytor i Stockholm

Arbetet med att kartlägga och avgränsa grönytor pågår. När detta är genomfört kan ett målvärde för totalt bullerexponerad grönyta tas fram.

Indikator 1.6.4

Andel stockholmare som ganska mycket eller i högsta grad störs av trafikbuller i sin bostad.

Datakälla: Stockholms medborgarenkät (2004, 2007), Miljöförvaltningen.

Nyckeltalet visar om invånarna upplever sig störda av trafikbuller från bilar, bussar, tunnelbana med mera i sin bostad.

Andelen stockholmare som anser sig störda av trafikbuller har varit i stort sett oförändrad de senaste tio åren, mellan 13 och 15 procent, vilket motsvarar cirka 100 000 invånare. En del av förklaringen kan vara att invånarantalet och trafiken ökar och bostadsbyggandet förtätas, samtidigt som det genomförs bullerskyddsåtgärder i staden.

En tredjedel av de invånare som i hög grad störs av buller inomhus uppger att de har övervägt att flytta på grund av bullret.

Giftfria varor och byggnader

Miljöprofilerade bostadsprojekt

Delmål 2.3 Under programperioden ska två bostadsprojekt miljöprofileras.

Indikator 2.3.1

Antal bostadsprojekt som miljöprofileras. Målvärde: 2 st.

Hållbar användning av mark och vatten

Värna den biologiska mångfalden

Delmål 4.5 Staden ska verka för att park- och naturmarkernas biologiska mångfald värnas.

Indikator 4.5.1

Andel öppna gräs- och våtmarker med bete av den totala gräs- och våtmarksarealen

Datakälla: Enkät till åtgärdsansvariga organisationer.

Öppna gräsmarker, som örtrika torrbackar och friska ängsmarker, och våtmarker, som öppna kärr och strandängar, är idag ovanliga naturtyper i Stockholms stad. Bete gynnar många arter som är knutna till dessa miljöer. I Stockholm finns totalt ca 3800 ha öppen och halvöppen gräsmark. Våtmarksarealen uppgår till ca 200 ha. Större delen av de inrapporterade betesarealerna finns på Norra Djurgården, där det finns stora gräsmarker. Bete finns även inom stadsdelområdena Skärholmen, Skarpnäck, Bromma och Spånga-Tensta.

Indikator 4.5.2

Areal mark per år där restaurering och nyskapande av ängar, betesmarker, våtmarker och andra kulturpräglade biotoper, genomförts

Datakälla: Enkät till åtgärdsansvariga organisationer

Kommunövergripande mätning av insatser som leder till förbättrade förutsättningar för ett rikt växt- och djurliv. Utgångsdata finns hos miljöförvaltningen. Övrig data hämtas från stadsdelsförvaltningar, trafikkontoret, exploateringskontoret och Djurgårdsförvaltningen.

Indikator 4.5.3

Areal mark per år där friställnings- och föryngringsåtgärder genomförts avseende ädellövträd

Datakälla: Enkät till åtgärdsansvariga organisationer

Kommunövergripande mätning av insatser som leder till förbättrade förutsättningar för en ekologiskt viktig naturmiljö. Utgångsdata finns hos miljöförvaltningen. Övrig data hämtas

från stadsdelsförvaltningar, trafikkontoret, exploateringskontoret och Djurgårdsförvaltningen.

Sund inomhusmiljö

Problem i inomhusmiljön

Radon

Delmål 6.2 70 procent av de kommunala flerbostadshusen ska kontrolleras mot radon.

Indikator 6.2.1

Andel av de kommunala flerbostadshusen som kontrollerats avseende radon. Målvärde 100%

Datakälla: Miljöförvaltningen

Indikatorn omfattar andelen av Stockholmshems, Svenska Bostäders respektive Familjebostäders fastighetsbestånd som kontrollerats avseende radon.

Minskade inomhusmiljöproblem

Delmål 6.3 Staden ska verka för att andelen klagomål på inomhusmiljö till miljö- och hälsoskyddsnämnden som leder till åtgärd för fastighetsägare ska minska.

Indikator 6.3.1

Antal klagomål angående inomhusmiljön, till miljöförvaltningen i byggnader som inte ägs av staden

Datakälla: Miljöförvaltningen

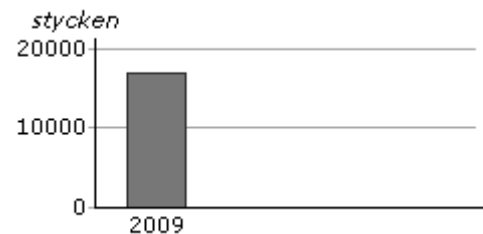
Data hämtas från miljöförvaltningens databas för ärendehantering ECOS. Med klagomål avses förhållanden som bedöms utgöra olägenhet enligt miljöbalken

Buller inomhus

Delmål 6.4 Staden ska verka för att andelen bullerstörda inomhus minskar.

INDIKATOR 6.4.1

Antal personer som utsätts för trafikbullernivåer inomhus över 35 dBA ekv ljudnivå

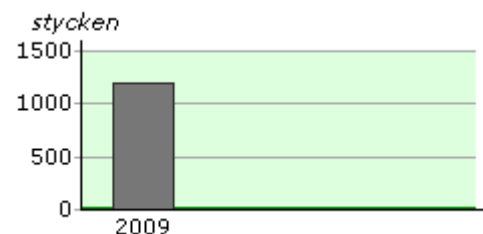

Datakälla: Miljöförvaltningen

Data hämtas från miljöförvaltningens bullerdatabas och trafikhuvudmännens egna uppgifter.

INDIKATOR 6.4.2

Antal personer som erhållit minskat buller genom riktade bullerskyddsåtgärder

Datakälla: Miljöförvaltningen

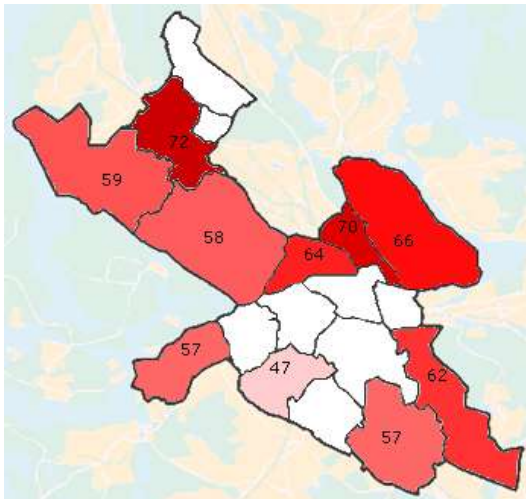
Data hämtas från miljöförvaltningens bullerdatas och trafikhuvudmännens egna uppgifter.

Totalt har 1200 personer fått minskat buller genom bullerskyddsåtgärder. 900 pers har erhållit fönsteråtgärder och 300 pers minskat buller genom skärm vid Örbyleden/Nynäsv.

Det återstår bullerskyddsåtgärder för ca 20 000 personer. Målvärdet för indikatorn är satt till 0 senast år 2015.

INDIKATOR 6.4.3

Andel invånare i Stockholm som minst en gång i veckan upplever sig störda av buller i sin bostad.

Datakälla: Stockholms medborgarenkät, Miljöförvaltningen.

Nyckeltalet visar om stockholmarna i sin bostad upplever att de störs av buller utifrån eller inifrån fastigheten.

Omkring 60 procent av stadens invånare uppger sig vara störda av buller och oljud av ett eller flera slag varje vecka. Vanligast är att grannar och vägtrafikbuller upplevs som störande.

Skadliga ljudnivåer

Delmål 6.5 Staden ska verka för att barn och ungdomar inte utsätts för skadliga höga ljudnivåer vid konserter, diskotek och evenemang.

Indikator 6.5.1

Andel evenemang, där barn och ungdomar har tillträde, som har ljudnivåer över gällande riktvärde

Datakälla: Miljöförvaltningen Projektet "Höga ljudnivåer"

Indikatorn baseras på miljöförvaltningens riktade tillsyn av evenemang, där barn och ungdomar har tillträde, och där ljudnivåer över gällande riktvärde för höga ljudnivåer mätts upp.